

DARE

Depolarisation Activism for
Resilient Europe

Savremeni izazovi: Građanski angažman

Autor: Tanja Raič Tarčuki

Croatian Education and Development
Network for the Evolution of
Communication - HERMES
Croatia

Kreisau-Initiative
Kreisau Initiative e.V.
Germany

Open Communication
Serbia

TRANSFORM
Sweden

Western Balkans
Network
Bosnia-Herzegovina

**Co-funded by
the European Union**

Ovaj projekat sufinanciran je sredstvima Evropske komisije. Stavovi i sadržaj nastavnih planova isključiva su odgovornost njihovih autora i ne odražavaju stavove Evropske komisije ili provedbenih organizacija. Evropska komisija nije odgovorna za bilo kakve posljedice koje proizlaze iz ponovne upotrebe ove publikacije.

Savremeni izazovi: Građanski angažman

O projektu

Inicijativa 'DARE - Depolarization Activism for Resilient Europe' ('Aktivizam za depolariziranu i snažnu (otpornu) Evropu') pokrenuta je sa ciljem stvaranja prostora za kritički pristup učenju te dijalog usmjeren na mlade i njihov aktivizam u području savremenih izazova kao što su polarizacija, radikalizacija, mentalno zdravlje te kršenja ljudskih prava. Obrazovni materijali projekta DARE nastoje ojačati aktivno stanovništvo i evropske vrijednosti te promovirati i osnažiti glasove mladih i njihov građanski angažman. Za više informacija posjetite internet stranicu projekta: www.depolarisation.eu

Teme

- 'Savremeni izazovi' tema – istraživanje složenih savremenih tema koje se često ne obrađuju u školama;
- Građanska odgovornost i moć pojedinca unutar društva u cjelini.

Kontekst

Građanski angažman (akcija koju svako može poduzeti kako bi promijenio nešto u svojoj okolini) sada je važniji nego ikada. Različite vrste građanskog angažmana omogućuju svakome da širi svijest o određenom problemu i tako motiviše i angažuje druge.

Cilj je ovoga nastavnog plana istražiti građanska prava i obaveze svakog pojedinca, kao i motivirati učenike (i njihove nastavnike) za uočavanje različitih primjera građanskog angažmana, uz nadu da će im to pružiti inspiraciju za vlastito djelovanje.

Ciljevi

- poboljšati razumijevanje građanskog angažmana i lične odgovornosti
- poslužiti kao inspiracija za stvaranje pozitivnog okruženja u vlastitoj okolini ili pozitivnog utjecaja na drugu osobu
- podići svijest o moći građanskog angažmana bez obzira na njegov opseg

Ishodi učenja

Nakon časa učenici će moći:

- definisati šta je građanski angažman
- razlikovati tri vrste građanskog angažmana
- objasniti kakav utjecaj imaju aktivnosti građanskog angažmana (na temelju primjera)

Materijal i oprema

---

laptop
projektor
zvučnici
internet/Wi-Fi
samoljepljivi papirići

Trajanje

---

45 minuta (jedan školski čas)

Tokom nastavnog časa

Uvod (10 minuta)

Na početku časa nastavnik ispituje stavove, pretpostavke i mišljenja učenika o temi građanskog angažmana. Ovo su primjeri pitanja koja možete postaviti u inicijalnoj fazi razmišljanja i mapiranja:

- Kad čujete pojam 'građanski angažman', šta vam prvo padne na pamet?
- Je li građanski angažman dobar ili loš? Pomaže li ili šteti društvu?
- Kako biste ocijenili stepen/nivo građanskog angažmana u našoj zemlji - jesmo li nacija koja se jako građanski angažuje ili ne previše? (Ako da, zašto; ako ne, zašto ne?)

Može se očekivati da će neki učenici imati pozitivne konotacije o konceptu, dok će reakcije drugih učenika biti negativne (na primjer, misliće da su protesti beskorisni ili loši za društvo itd.)

Gledanje kratkog videozapisa **Moderni izazovi: Građanski angažman (5 minuta)**

Reproducirajte video učenicima: <https://youtu.be/4LbrXd10yyc>

Kratka rasprava o videozapisu (15 minuta)

Korisna pitanja za istraživanje, razmatranje i daljnje razmišljanje:

- Možete li definisati građanski angažman?
- Navedite neke vama poznate pozitivne primjere građanskog angažmana.
- Postoji li nešto što radite u svojoj zajednici što se može smatrati građanskim angažmanom? (na primjer, rad za opšte dobro, volontiranje, pomaganje ljudima u potrebi)

"Naš građanski angažman" - grupni rad (15 minuta)

Nastavnik dijeli razred u četiri do pet grupa čiji je zadatak u 5 minuta osmisliti jednu aktivnost građanskog angažmana koja se može izvesti u jednom danu. U slučaju da učenici imaju poteškoće sa osmišljavanjem aktivnosti, nastavnik ih podsjeća na tri osnovna oblika građanskog angažmana (glasanje na izborima, volontiranje, aktivizam). (Očekuje se da će učenici osmisliti aktivnosti kao što su čišćenje oko škole, bojenje klupa ispred škole, sadnja stabala, čitanje/pjevanje za starije osobe u staračkom domu, volontiranje u skloništu za životinje ili podizanje svijesti na internetu o temama koje ih zanimaju itd.).

Zadnjih 10 minuta ove aktivnosti grupe prezentuju svoju ideju o jednodnevnoj aktivnosti građanskog angažmana, a ostali učenici i nastavnik pružaju povratne informacije.

Izvori

- Projekt DARE, nastavni planovi, dodatni materijali i videozapisi koji se nalaze na internet stranici projekta: www.depolarisation.eu ili www.resilienteurope.eu
-

Adaptacija aktivnosti za nastavu na daljinu

Ovaj nastavni čas lako se prilagođava nastavi na daljinu jer se uglavnom temelji na razgovoru cijelog razreda. Za rad u grupama potrebno je otvoriti sobe za pojedinačne razgovore.

Vrednovanje

Nastavnik može zadati učenicima da istraže i prepoznaju konkretne primjere građanskog angažmana u svom okruženju te da navedu sve načine na koje ta određena aktivnost utječe na zajednicu.

Ideje za domaću zadaću

- 1. ideja za domaću zadaću: Daljnja detaljnija razrada aktivnosti građanskog angažmana koji su učenici osmislili za vrijeme oluje ideja.
- 2. ideja za domaću zadaću: Napišite esej o tome šta za vas predstavlja jedan od ovdje ponuđenih citata:
  - (1) "Ljudski napredak nije ni automatski ni neizbježan ... Svaki korak prema cilju pravde zahtijeva žrtvu, patnju i borbu; neumorni napori i strastvena briga predanih pojedinaca." (Martin Luther King, Jr.)
  - (2) "Ne prihvatam stvari koje ne mogu promijeniti, mijenjam stvari koje ne mogu prihvatiti." (Angela Davis)
  - (3) "Ljude koji kažu da se nešto ne može učiniti obično prekidaju drugi koji to već rade." (James Baldwin)
  - (4) "Nikada nećete promijeniti stvari boreći se protiv postojeće stvarnosti. Da biste nešto promijenili, stvorite novi model koji će postojeći model učiniti zastarjelim." (Buckminster Fuller)
  - (5) "Kako je divno to da niko ne mora čekati ni trenutak da bi počeo svijet činiti boljim." (Anne Frank)
- 3. ideja za domaću zadaću: Provedite istraživanje kako biste pronašli ljude u vašoj zajednici koji se bave nekim aktivnostima građanskog angažmana. Intervjuišite ih o tome zašto rade to što rade (motivacija, inspiracija); pitajte ih šta misle, zašto više ljudi ne radi na mijenjaju okoline itd.)